

مروری بر مبانی نظری حق الزحمه حسابرسی

محمد مهدی رحیمی^{۱*}، جمالبرزگری خانقاه^۲، رضا الهیاری^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه یزد، یزد، ایران

۲- استادیار گروه حسابداری، دانشگاه یزد، یزد، ایران

۳- کارشناس ارشد برنامه ریزی سیستم های اقتصادی، مدرس دانشگاه

*mmehdi.rahimi@yahoo.com

چکیده

صورت های مالی بخش عمده ای از اطلاعات مورد نیاز سرمایه گذاران و اعتباردهندگان یک شرکت را تامین می کند. براساس چنین سطح اعتمادی به صورت های مالی، نقش حسابرسان نیز حیاتی است. حسابرسی صورت های مالی امری ضروری است، زیرا صورت های مالی حسابرسی شده می تواند این اطمینان را برای سرمایه گذاران و اعتباردهندگان فراهم کند که اطلاعاتی معتبر و قابل اتکا در اختیار آنها قرار می گیرد. بنابراین حسابرسی صورت های مالی می تواند ارزش افزوده اقتصادی را برای یک شرکت به وجود بیاورد. با در نظر گرفتن اهمیت خدمات حسابرسی و عدم امکان مشاهده ی مستقیم کیفیت حسابرسی، پیدا کردن روشی اثر بخش برای کنترل کیفیت حسابرسی امری ضروری است. مهم ترین جنبه کنترل و مدیریت کیفیت حسابرسی را می توان حق الزحمه حسابرسی دانست. حق الزحمه خدمات حسابرسی شرط ضروری برای اطمینان نسبت به کیفیت حسابرسی است. اگر چه حق الزحمه بیشتر حسابرسی همیشه بیانگر هزینه حسابرسی با کیفیت بالاتر نیست اما، علاوه بر داشتن کیفیت حسابرسی مناسب، موسسات حسابرسی هزینه استاندارد را برای انجام کار خود در نظر می گیرند که بطور طبیعی حق الزحمه دریافتی آنها بیشتر از این هزینه هاست.

کلمات کلیدی: حق الزحمه حسابرسی، مبانی نظری، اعتباربخشی.

۱. مقدمه

با تشکیل شرکت های بزرگ و تفکیک مالکیت از مدیریت زمینه برای ظهور مفهوم حاکمیت شرکتی فراهم شد. حاکمیت شرکتی قوانین، مقررات، ساختارها، فرآیندها، فرهنگ ها و سیستم هایی است که موجب دستیابی به هدف های پاسخگویی، شفافیت، عدالت و رعایت حقوق ذینفعان می شود [۱]. حسابرسی به عنوان یکی از معیارهای اساسی حاکمیت شرکتی محسوب می شود، همچنین اهمیت نقش حسابرسی پس از رخ دادن فسادهای مالی بزرگ در دهه اخیر همانند، انرون و ورلد کام مورد توجه بیشتری قرار گرفته است. اگر دلایل این فسادهای مالی را ریشه یابی کنیم خواهیم یافت که در اکثر این رسوایی ها مدیریت به علت دنبال نمودن منافع شخصی خود موجب سقوط شرکت و از بین رفتن ثروت سهامداران شده است. حسابرسی عبارت است از فرآیند منظم و قاعده مند جمع آوری و ارزیابی بیطرفانه شواهد درباره ادعاهای مربوط به فعالیت ها و وقایع اقتصادی، به منظور تعیین میزان انطباق این ادعاها با معیارهای از پیش تعیین شده و گزارش نتایج به افراد ذینفع. در واقع حسابرسی مانند نگهبان دروازه است که از سقوط شرکت ها جلوگیری می کند. همچنین یکی از ارکان اساسی فرآیند پاسخگویی حسابرسی است، زیرا پاسخگویی مستلزم وجود اطلاعات معتبر و اتکاپذیر است و اتکاپذیری اطلاعات مستلزم بررسی آنها توسط شخص مستقل از تهیه کننده اطلاعات است. در فرآیند پاسخگویی، حسابرسی از طریق تعیین اعتبار اطلاعات ارزش افزوده ایجاد می کند.

۲. مفهوم حسابرسی

با تغییر و تحول جوامع مدنی و الزام تفویض اختیار اموال یک شخص به شخص دیگر، اعمال نظارت بر پابندی و وفاداری شخص مسئول به تعهدات قراردادی نیز ضرورت یافت. اشخاص همواره در روزگاران متمادی بر این موضوع توافق داشته اند که در جهت کسب تایید از درستی تصمیمات و فعالیت های خود گزارشی را تهیه نموده و آن را به نشانه حسن انجام وظیفه و صداقت